

Propunerile Centrului Parteneriat pentru Dezvoltare (CPD) cu privire la amendamentele la Codul Educației în ceea ce privește educația timpurie a copiilor

1. CPD susține de principiu orice inițiativă a autorităților cu privire la extinderea serviciilor de educație timpurie a copiilor. Astfel, este binevenită propunerea Ministerului Educației, Culturii și Cercetării de a opera modificări la Codul Educației prin care copiii de la vârsta de 2 ani vor putea fi incluși în ciclul de învățământ preșcolar. CPD, alături de alte organizații, a solicitat Guvernului și Parlamentului să modifice cadrul legal atât în anul 2014¹, cât și în anul 2015², pentru a extinde accesul la serviciile de educației antepreșcolare (servicii de creșă).

2. Guvernul trebuia să propună Parlamentului amendamente la Codul Educației cu privire la educația antepreșcolară încă în anul 2016. În temeiul articolului 157 litera e, Guvernul era obligat ca până în iulie 2016 să examineze practica statelor membre ale Uniunii Europene, în domeniul educației antepreșcolare și să prezinte Parlamentului propuneri de modificare a prezentului cod, privind organizarea, tipurile și modalitățile de finanțare a serviciilor de educație antepreșcolară.

3. Experiența țărilor OECD arată că nivelul redus al serviciilor de creșă determină deteriorarea poziției femeilor pe piața muncii. Graficul de mai jos ilustrează relația dintre nivelul ocupării femeilor cu cel puțin un copil de vârstă de 0-3 ani și rata de acces la servicii de creșă. Astfel, în țările în care nivelul de acces la serviciile de creșă este redus, rata de ocupare a femeilor de vârstă reproductivă este mult mai mică.

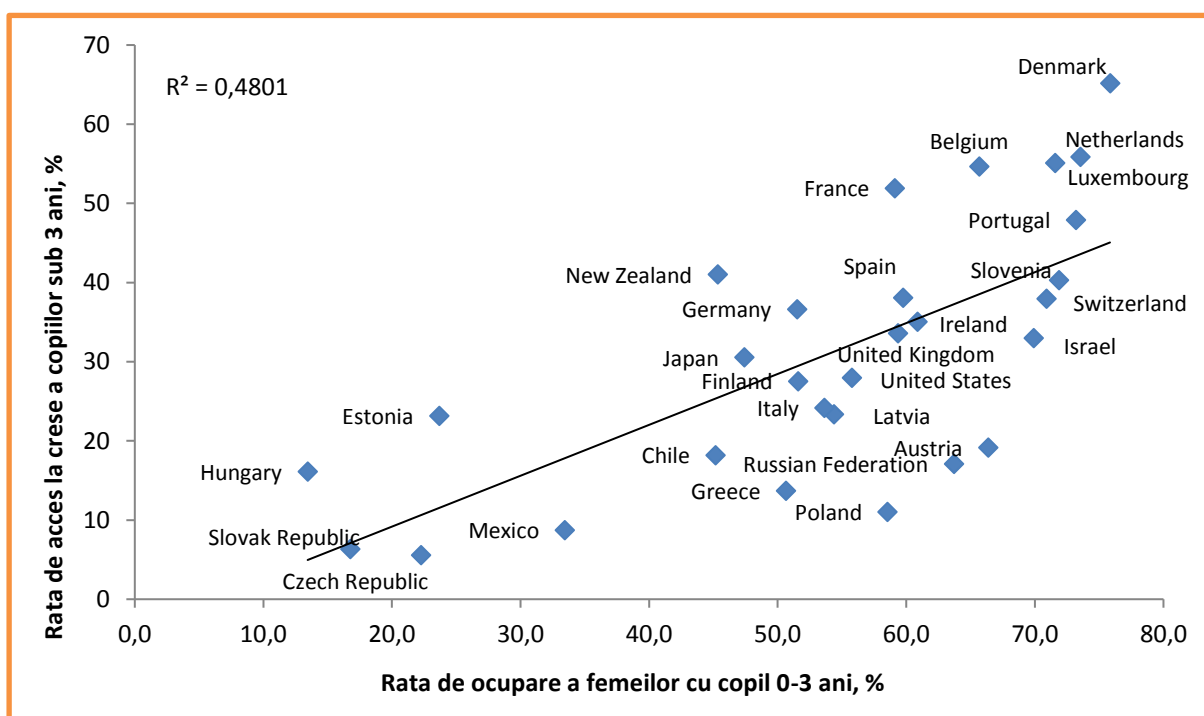


Figura 1: Relația dintre rata ocupării femeilor cu un copil mai mic de 3 ani și rata de acces la creșe, 2014
Sursa: OECD

¹ Agenda Egalității de Gen. Propuneri pentru programul de guvernare în domeniul promovării egalității de gen pentru perioada 2014-2018 http://progen.md/files/5604_7649_agenda_reforma_egalitatea_de_gen.pdf

² Poziția Centrului Parteneriat pentru Dezvoltare cu privire la politicile de extindere a serviciilor de îngrijire a copiilor (0-3 ani) și reformarea concediului de îngrijire a copilului http://progen.md/files/8502_pozitiacpdconcediucresce.pdf

4. În Moldova, rata de ocupare a femeilor cu copii de vârstă preșcolară este foarte mică. Cel mai simplu mod de a înțelege cât de prietenoasă este piața muncii pentru mame sau tați este de a analiza cum aceștia pot combina viața de familie cu cea profesională. Din *figura 2* observăm că rata de ocupare a femeilor cu cel puțin un copil de vârstă preșcolară (0-6 ani) scade la 36%, comparativ cu rata de ocupare de 59,3% a femeilor care nu au copii de vârstă preșcolară. În cazul bărbaților, faptul că sunt părinți ai unui copil de vârstă preșcolară nu influențează atât de semnificativ rata de ocupare a acestora. Astfel, aceasta denotă faptul că modul în care este structurat concediul de îngrijire a copilului, nu oferă multe oportunități femeilor să combine eficient viața de familie cu cea profesională.

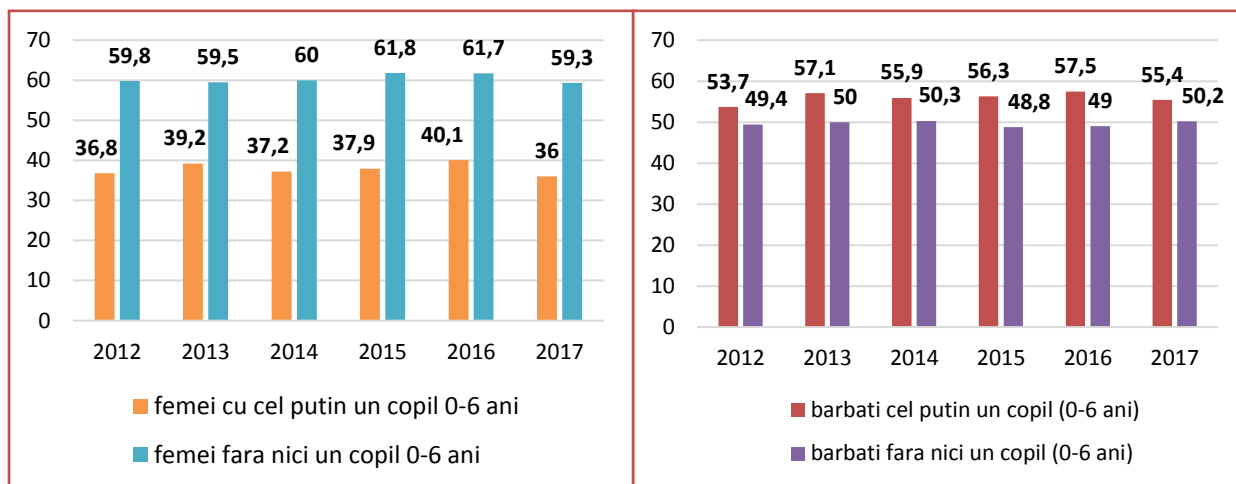


Figura 2: Rata de ocupare a persoanelor cu vârsta de 25-49 ani după numărul copiilor (0-6 ani) la întreținere
Sursa: BNS

5. În acest context, CPD consideră că amendamentele propuse de către Ministerul Educației, Culturii și Cercetării constituie doar un prim pas în procesul de extindere a serviciilor de educație antepreșcolară (creșe). Guvernul trebuie să își asume o țintă de 50% de acces la creșe până în anul 2022. Experiența de succes a Republicii Moldova în extinderea accesului la serviciile de educație preșcolară (în anul 2001 în Moldova, rata de acoperire cu servicii preșcolare în mediul rural era de 38,6%, iar în 2012 aceasta a ajuns la 71,4%) arată că doar o intervenție semnificativă din partea autorităților centrale poate garanta un progres în respectivul sens. Aceasta a fost posibilă în mare parte datorită alocațiilor bugetare care au crescut de la 1.367 MDL (valoarea nominală) în 2001, până la 9.756,6 MDL în 2014.

6. CPD vine cu următoarele amendamente:

1. Articolul 9, aliniatul (2) se completează cu sintagma *educația antepreșcolară* și va avea următoarea redacție:

(2) Statul asigură finanțarea pachetului standard de servicii educaționale pentru **educația antepreșcolară**, învățământul preșcolar, primar, gimnazial și liceal, indiferent de tipul de proprietate a instituției de învățământ. Pachetul standard de servicii educaționale pentru învățământul general se aprobă de Guvern.

2. Articolul 24. Educația antepreșcolară, urmează a fi modificat după cum urmează:

Educația antepreșcolară se realizează atât de părinți, cât și în cadrul instituțiilor de educație timpurie descrise în punctul 3 art. 23. La solicitarea părinților, autoritățile administrației publice locale sunt obligate să organizeze educația antepreșcolară atât cu finanțare de la bugetele locale, cât și cel național. Persoanele de drept privat pot înființa creșe, cu avizul consiliului local și cu respectarea standardelor de calitate.

3. Articolul 152 se completează cu d¹) art.25 alin.(2), în partea ce ține de învățământul preșcolar pentru copii de la 2 la 3 ani, și cu a¹) art. 9, în partea ce ține de educația antepreșcolară, ce intră în vigoare în anul 2020.